

Meer doen met kennis

Jaarplan 2021

Jaarverslag 2020

Inhoudsopgave

1. Voorwoord

2. Strategisch thema 2021

- 2.1 Ook in 2021: Meer doen met kennis 4
- 2.2 Strategisch thema 2021 nader toegelicht 5

3. Strategie en kennisdeling 2020

- 3.1 Strategisch thema 2020 9
- 3.2 Platforms: terugblik en vooruitblik 11
- 3.3 Websites 13
- 3.4 VSO/VNG Congres 2020 13

4. Belangenbehartiging

- 4.1 Gedragscode voor Statistisch onderzoek 14
- 4.2 Databronnen 14
- 4.3 Strategische contacten 15

5. Organisatie

- 5.1 Leden 16
- 5.2 Platforms 16
- 5.3 Bestuur 17
- 5.4 Ondersteuning 17
- 5.5 Beroepscommissie 17

6. Financiën

- 6.1 Balans 18
- 6.2 Jaarrekening 2020 20
- 6.3 Begroting 2021 22
- 6.4 Financiële ontwikkelingen 2020 23

1. Voorwoord

In veel opzichten was 2020 een vreemd en lastig jaar. We hebben moeten wennen aan nieuwe vormen van onzekerheid en aan nieuwe werkomstandigheden. De COVID-19-pandemie heeft niet alleen invloed gehad op de planning en uitvoering van onze bestaande werkzaamheden, maar heeft ook geresulteerd in veel nieuw onderzoek rond Corona; over gevolgen ervan en over de lessen die geleerd kunnen worden van de aanpak. Door COVID-19 waren we genoodzaakt snel te anticiperen. We moesten nieuwe strategieën bedenken, ons aanpassen en andere manieren vinden om te veranderen. Positief daarbij is dat dit ook heeft geresulteerd in meer samenwerking, zowel lokaal, regionaal als in het land.

Onze ambitie als VSO was - en is ook in 2021- meer doen met kennis. We willen bevorderen dat informatie en kennis daadwerkelijk bijdragen aan betekenisvolle interventies en impact hebben op beleid. Betere samenwerking staat hierbij centraal. We hebben als bestuur de contacten geïntensiveerd met belangrijke stakeholders als VNG, VNG Realisatie en CBS en met andere landelijke kennisinstellingen. We dragen actief bij aan de kanteling van het kennislandschap en zetten in op gezamenlijke leertrajecten. Hier gaan we het komende jaar volop mee door.

Het online organiseren van kennisdelen binnen onze platforms kwam wat moeizaam op gang in het afgelopen jaar, maar we krijgen er met zijn allen steeds meer vaardigheid in. Het ontbreken van reistijd heeft ook voordelen, je haakt sneller even aan bij een webinar of online congres. Daarom organiseren we, in plaats van nog een jaar te wachten, dit jaar weer een editie van het online VSO-Congres/Kennisfestival.

We gaan ook door met de Platform Overstijgende Pop up Urban Pilots, oftewel de Pop-ups, omdat de opgaven steeds meer integraal worden benaderd. We faciliteren initiatieven van leden - juist daar waar de energie zit - op het gebied van urgente thema's om te komen tot concrete en deelbare resultaten. Laten we ook in 2021 meer doen met kennis!

Inge Bakker
Voorzitter

2. Strategisch thema 2021

2.1 Ook in 2021: Meer doen met Kennis

De VSO wil bevorderen dat verzamelde informatie en opgedane kennis daadwerkelijk bijdragen aan betekenisvolle (beleids-) interventies die van maatschappelijk nut zijn. Dit betekent ten eerste dat we gericht zijn op ons netwerk en verbindingen leggen die ertoe doen binnen de eigen gemeente en daarbuiten. Ten tweede betekent het dat we bestaande kennis delen en nieuwe kennis genereren aansluitend op behoeften. Het verder brengen van kennis behelst meer dan dit enkel aan te reiken. We proberen meer in coproductie met collega's en partners inzichten te vertalen in aanpak en beleid.

Meer specifiek streven we naar:

- Het bevorderen van meer samenwerking tussen gemeenten onderling en tussen gemeenten en lokale, regionale en nationale (kennis)partners. Gestreefd wordt naar een beter functionerende kennisinfrastructuur;
- Het bevorderen van de samenwerking binnen gemeenten (tussen afdelingen) als het gaat om het verkrijgen van de noodzakelijke kennis en de vertaling daarvan naar beleid. Een juiste positionering van O&S en de rollen en taken die haar medewerkers daarbij vervullen, dragen hieraan bij. Dit betekent ook een verbreding van de doelgroep voor de activiteiten van de VSO;

- Betekenisvolle informatie en kennis vergaren en produceren door onder meer nieuwe technieken toe te passen en nieuwe data te (laten) ontsluiten en gebruiken;
- Leden - onderzoekers maar ook beleidsmedewerkers en strategen - faciliteren bij het ontwikkelen van hun vaardigheden en talenten om kennis te vergaren en in te zetten.

Het bovenstaande is een vervolg op de strategische thema's van afgelopen jaren 'Van onderzoek naar kennis voor beleid' (2016-2018) en 'Betekenis geven aan samenwerking' (2019) en het gelijknamige thema 'Meer doen met kennis' van 2020. Gemeenten zijn voor steeds meer maatschappelijke opgaven aanzet. Maar zij beschikken lang niet altijd over de data, informatie en kennis die nodig zijn om die taken effectief uit te voeren. Het Rathenau-instituut signaleerde in 2017 al:

'De kennisvraag van gemeenten en het kennisaanbod van de publieke kennisorganisaties sluiten vaak niet goed op elkaar aan. De gegevens die de publieke kennis-organisaties verzamelen zijn bijvoorbeeld niet altijd direct bruikbaar voor de beantwoording van gemeentelijke kennisvragen. Het is bovendien onduidelijk welke rol gemeenten kunnen gaan spelen bij de onderzoeksprogrammering en -financiering van de publieke kennisorganisaties' (Rathenau, Gezond verstand, 2017).

Het huidige kennislandschap is nog in sterke mate gericht op de kennisbehoeften van de nationale overheid. Gemeenten hebben andere behoeften; ze willen niet alleen toegang tot de kennis en ervaring waarover nationale planbureaus, adviesraden en andere kennisinstellingen beschikken. Zij hebben daarnaast ook vragen die meer praktisch gericht zijn op het leveren van maatwerkoplossingen, en minder op systeemoplossingen en een one size fits all-aanpak. Gemeenten hebben meer behoefte aan handelingsperspectieven, maatwerk en lerende praktijken.

2.2 Strategisch thema 2021 nader toegelicht

We willen als VSO net als vorig jaar in 2021 actief bijdragen aan de kanteling van het bestaande kennis- en leerlandschap. Om het thema 'Meer doen met Kennis' in 2021 verder in te vullen, initieert de VSO de volgende activiteiten:

1. Het onderhouden en uitbreiden van de strategische contacten met landelijke en regionale kennisinstellingen. Dit ter bevordering van een beter functionerend kennislandschap;
2. Impuls geven aan kennisontwikkeling en het leervermogen van gemeenten;
3. Ontwikkeling van de Datapositie;
4. Faciliteren en stimuleren van het oppakken van actuele gemeentelijke opgaven door VSO-leden: Platform Overstijgende Pop up Urban Pilots (POP UP);
5. Het online VSO-Congres/Kennisfestival 2021;
6. VSO platformbijeenkomsten.

Ad 1. Strategische contacten ten bate van een beter functionerend kennislandschap

Investeren in het netwerk

Hier geldt dat we doorgaan op de ingeslagen koers van de afgelopen jaren, maar wel met meer focus op een zo goed mogelijk

functionerend kennislandschap. We proberen de platforms zo veel mogelijk bij de contacten te betrekken. Op regionaal en nationaal niveau zijn stappen nodig om kennis te delen en te ontwikkelen en om bovendien gezamenlijk vragen te kunnen formuleren voor nationale kennisinstellingen (zoals universiteiten, hogescholen, planbureaus en adviesraden).

Vervolgens moeten die kennisinstellingen bereid en in staat zijn om die vragen daadwerkelijk te gaan onderzoeken. Departementen, die vaak de opdrachtgevers en geldschieters van die instellingen zijn, moeten daarvoor de nodige ruimte bieden. Meer aandacht voor kennisontwikkeling ten bate van gemeenten en regio's in het Interbestuurlijk Programma (IBP) kan daarbij helpen. Samen met de VNG proberen we ons hier hard voor te maken. Voor wetenschappelijk onderzoekers geldt tenslotte dat intensievere samenwerking vaak ook nieuwe werkwijzen, methoden en technieken vereist bovenop hun bestaande arsenaal.

Schakelfuncties

Ten bate van een beter functionerend kennislandschap wordt door meerdere kennisinstellingen toegewerkt naar het instellen van zogenaamde regionale schakelfuncties. Het doel van deze schakelfuncties is om lokale en regionale kennis te verbinden en de kennis van landelijke kennisinstellingen beter aan te laten sluiten op wat decentraal nodig is. Ook kunnen deze schakelfuncties regionaal een rol vervullen bij de vraagarticulatie bij complexe maatschappelijke opgaven.

AEF heeft geïnventariseerd hoe deze schakelpunten vorm kunnen krijgen. Duidelijk is dat lokale en regionale/nationale kennis op één of andere manier vraagt om een koppeling c.q. uitwisseling. Het vraagt om maatwerk omdat iedere regio zijn eigen specifieke kenmerken heeft. Platform31 heeft hierin ook een rol.

Dit laatste geldt mogelijk ook voor een geopperd Centrum voor Decentrale Kennis. Dit duidt op een knooppunt op landelijk niveau dat lokale en regionale kennis, expertise en praktijkvoorbeelden van individuele schakelpunten samen kan brengen. Een centrum dat bovendien als extra brugfunctie tussen de regionale schakelpunten en de landelijke kennisinstellingen en ministeries kan fungeren.

VSO Pleio

Maatschappelijke vraagstukken worden complexer en kennen vaker zowel een lokale, regionale als nationale dimensie. Overheidstaken worden steeds meer gedecentraliseerd. Opgaven zijn steeds vaker domein overstijgend. Samenwerking en verbinding tussen lokale, regionale en nationale spelers wordt belangrijker. Nieuwe ontwikkelingen op het gebied van ICT, big-data en data science verbreden het werkveld. Het belang van de vertaling en doorwerking van nieuwe kennis naar de praktijk maakt dat we nadrukkelijker willen optrekken met beleidsmedewerkers en professionals in het veld, bij ministeries, universiteiten, hogescholen, regionale en nationale kennisinstellingen.

Om de samenwerking met anderen een impuls te geven, willen we ook niet-leden welkom heten op ons platform VSO.pleio. Voor een goed functionerend kennisecosysteem is het immers nodig om onze horizon te verbreden. We willen met ons online platform meer partijen de gelegenheid bieden om samen 'kennis te maken'. We hopen zo bij te dragen aan een landelijk netwerk van leden en collega's van non-profit organisaties die samenwerken waar dat kan en nodig is.

Platform31

Platform31 start met een nieuwe trendanalyse die voor de zomer klaar is en input biedt voor zowel de verkiezingsprogramma's van

de lokale politieke partijen als ook voor de overdrachtsdocumenten voor nieuwe colleges (zie [Coronacrisis en de stad](#)). Voor dit doel is een begeleidingscommissie ingesteld (G40 en M50). Ook de VSO neemt aan deze begeleidingscommissie deel.

Zoals hierboven vermeld, heeft Platform 31 een coördinerende en aanjagende rol in het opzetten van de Regionale Schakelfunctie structuur. Vertegenwoordigd vanuit het bestuur heeft de VSO hierbij een klankbordfunctie.

Veluweberaad

Ter versterking en verbreding van ons netwerk zijn we aangesloten bij de initiatiefgroep van het Veluweberaad. Deze groep heeft als doel een dynamische, opgaven-gedreven kennisinfrastructuur op te zetten rondom vier grote opgaven in het fysieke domein. Hierbij zijn KNMI, RWS, PBL, RIVM, Deltares, Waterschappen, ministeries van I&W en BZK, ODH, GGD, provincies/IPO en gemeenten (VNG, VSO) betrokken. De initiatiefgroep neemt een actieve rol op zich in het aanjagen van de bovengenoemde schakelfuncties rondom de opgaven in het fysiek domein.

Ad 2. Impuls geven aan kennisontwikkeling en het leervermogen van gemeenten

We willen de kennisontwikkeling verbeteren en het leervermogen van gemeenten versterken. We trekken hiertoe gezamenlijk op met VNG, A&O fonds en Platform 31. Elementen zullen zijn: zelfreflectie van ambtenaren en bestuur, het bieden van handelingsperspectief ter verbetering van het leervermogen en het versterken van de organisatieonderdelen die kennis kunnen ontwikkelen en ontsluiten. Onderdeel hiervan is het ontwikkelen van een leer-werk-traject 'Accelerate Your Impact'. Daarnaast wordt in gezamenlijkheid gezocht naar handvatten die helpen het gebruik van kennis te bevorderen.

Zo verricht het Rathenau Instituut momenteel een onderzoek onder gemeenten naar het gebruik van kennis. Hoe zorgen gemeenten ervoor dat ze over de kennis beschikken die nodig is om geïnformeerd beleid te kunnen maken? Het VSO-bestuur is hier nauw bij betrokken en zal, afhankelijk van de uitkomsten, vervolgacties ondernemen.

Leer-werk-traject 'Accelerate Your Impact'

Samen met de landelijke kennisinstellingen KiM, KNMI, NFI, NVWA, RCE, RIVM, RWS, CPB, SCP, PBL en het Rathenau Instituut werkt de VSO aan een leer-werktraject voor haar leden om kennis te kunnen vertalen naar handelingsopties, scenario's, adviezen en/of aanbevelingen voor beleid of praktijk. Op initiatief van de VSO willen we samen investeren in het professionaliseren van onze medewerkers in de interactie binnen de driehoek kennis-praktijk-beleid.

Het is de bedoeling dat deelnemers in dit leer-werk-traject beleid en praktijk binnen het eigen expertise-gebied exploreren, investeren in hun eigen netwerk en met andere experts van collega-kennisinstituten de verschillende contexten ervaren. Participanten krijgen nieuwe perspectieven en aanpakken gepresenteerd om als expert meer impact te hebben.

Professionalisering

Het VSO-bestuur ziet het als haar taak om de leden - onderzoekers maar ook beleidsmedewerkers en strategen - te kunnen faciliteren bij het ontwikkelen van hun vaardigheden en talenten om kennis te vergaren en in te zetten. Een invulling zou kunnen zijn dat de VSO zichzelf meer toelegt op het aanbieden van opleidingen (in het verlengde van de samenwerking met Scienceworks en het initiatief 'accelerate your impact'). De toegevoegde waarde voor de leden kan groot zijn. Dit vraagt echter een goede coördinatie en voorbereiding.

Daartoe wordt een werkgroep Professionalisering in het leven geroepen die direct onder het bestuur valt. In de loop van 2021 komt de werkgroep met een eerste voorstel.

Masterclass Lerend evalueren

Er wordt samen met het Rathenau Instituut en het RIVM gewerkt aan een concrete invulling van een Masterclass Lerend evalueren. Het streven is een beperkt aantal deelnemers (ca. 10 personen uit zowel onderzoek als beleid) die een intensieve training krijgen, afgestemd op de behoeften van de VSO. Aangehaakt zijn ook: KNMI en PBL. Een dergelijke training krijgt bij bewezen succes een vervolg. De pilot-versie is begin 2021 gehouden met Rotterdam en Den Haag. Op basis van deze ervaring werken we naar een editie voor de VSO in het najaar van 2021.

Samenwerking met het CBS

VSO is op verschillende fronten in gesprek met het CBS om meer en meer bij de vraag aansluitende data te ontsluiten ten behoeve van onze leden. Zo is er veel kennis beschikbaar bij de CBS Urban Datacenters die ook andere, vaak kleinere, gemeenten goed zouden kunnen gebruiken. Samenwerking is hierin het sleutelwoord. Concreet stelt het CBS haar webinars al open voor VSO-leden die hieraan kunnen deelnemen. Onderwerpen die hierin aan bod komen zijn onder meer energietransitie, bijstand, corona en de brede welvaart monitor. Informatie over deze en andere ontwikkelingen worden door de VSO op Pleio gedeeld.

Daarnaast is het bestuur in gesprek met het CBS om te bezien in hoeverre we als VSO meer producten beschikbaar kunnen maken voor alle leden. Een voorbeeld daarvan is het verhuizingendashboard, eerder uitgevoerd voor zo'n 30 gemeenten en nu tegen gereduceerd tarief - afhankelijk van het aantal inschrijvingen - beschikbaar gesteld voor andere gemeenten.

We gaan met het CBS na wat de mogelijkheden zijn om de deskundigheid en ervaringen van het CBS te verbinden aan de opgaven in gemeenten ten aanzien van het data-gedreven werken. Bijvoorbeeld in de vorm van een data-leer-community om vanuit gedeelde individuele ervaringen te leren en de lessen (en investeringen) generiek weer terug te geven aan de bredere gemeenschap van gemeenten. En hen zo op gang te helpen of verder te brengen in het data-gedreven werken. De ervaringen van individuele UDC's zullen daar ook zoveel mogelijk bij worden betrokken. We willen dit zoveel mogelijk in samenwerking met de platforms invulling geven, door bijvoorbeeld samen met het CBS een platformbijeenkomst of POP UP te organiseren.

Ad 3. Ontwikkeling van de Datapositie

VSO organiseert al jaren de gezamenlijke inkoop van data via bijvoorbeeld het CBS. Je ziet dat er steeds meer, andere data-aanbieders komen, ook privaat, die voor individuele gemeenten interessant kunnen zijn. Daarnaast hebben ook gemeenten zelf steeds meer data en stellen die beschikbaar (open data). De VSO gaat in 2021 kijken in hoeverre we als vereniging ook een rol kunnen spelen bij de gezamenlijke inkoop van data bij andere organisaties en of we een faciliterende rol kunnen spelen in de onderlinge uitwisselingen van data tussen gemeenten, en tussen gemeenten en landelijke instellingen.

Ad 4. POP UP

Steeds vaker zijn gemeentelijke opgaven platform overstijgend. Zij vragen op korte termijn om antwoorden en oplossingen. De sectorale platformstructuur met een lage frequentie van bijeenkomsten is vaak niet het geschikte medium om deze vraagstukken op te pakken. Samenwerking tussen onderzoekers en partijen van buiten de VSO kan leiden tot een beter en sneller resultaat.

Met de POP UP wil de VSO haar leden stimuleren om gedurende een korte, afgebakende periode samen te werken aan actuele vragen. Er is een apart budget voor gereserveerd.

Ad 5. Online Kennisfestival 'Meer doen met Kennis'

Het tweejaarlijks VSO-congres/Kennisfestival had in 2020 de titel 'Meer doen met Kennis'. Vanwege corona werd het congres noodgedwongen online georganiseerd. Dit was een succes en omdat er een blijvende wens en noodzaak is tot uitwisseling en verbinding, komt er in 2021 weer een online VSO-congres. Het fysieke VSO-congres is verplaatst naar 2022.

De opzet van het congres in 2021 zal zoveel mogelijk hetzelfde zijn als in 2020. Dit vanwege de positieve ervaringen (naast wat verbeterpunten) en het gegeven dat we wel uitgaven hebben en geen inkomsten. We proberen het dus zo 'lean en mean' mogelijk te organiseren. Inhoudelijk borduurt het voort op het congres in 2020: 'een 'kennisfestival' ter verdieping en verbinding van spelers die er lokaal toe willen doen, die lokaal met kennis willen werken of hun kennis lokaal willen inzetten. Het is een festival voor gemeentelijke onderzoekers, landelijke kennisinstellingen, data-scientists én beleidsadviseurs: samen werken aan een kennisnetwerk voor lokale impact. Samen kennis maken voor beter gemeentelijk beleid (zie www.vsocongres.nl).

Ad 6. VSO Platformbijeenkomsten

In 2021 is de corona epidemie nog niet voorbij. Daarom wordt ingezet op meer frequente en kortere webinars vanuit de diverse platforms. Van de platforms wordt verwacht dat zij in 2021 tenminste één (online) bijeenkomst organiseren en met één workshop bijdragen aan het online VSO-congres van juni 2021.

3. Strategie en kennisdeling 2020

3.1 Strategisch thema 2020

Voor 2020 heeft de VSO de ambitie geformuleerd om de mogelijkheden voor samenwerking met kennispartners verder uit te diepen. Er is gekozen voor het strategische thema 'Meer doen met kennis', dat ook op het VSO-Congres centraal stond.

Veel actuele strategische beleidsopgaven zijn complex want multi-sectoraal, gelaagd, persistent en onzeker. Dit brengt nieuwe uitdagingen met zich mee; onder meer het omgaan met complexe opgaven en afstemming binnen nieuwe interbestuurlijke verhoudingen; een nieuw samenspel organiseren tussen overheden, bedrijfsleven en maatschappelijke partners waarbij ingespeeld wordt op maatschappelijke initiatieven en creativiteit.

We willen als VSO actief bijdragen aan de kanteling van het bestaande kennis- en leerlandschap. Hier zijn we, door het aanhalen van strategische contacten en het inhoudelijk invulling geven aan samenwerking al mee begonnen. In deze ambitie stond en staat de VSO overigens niet alleen. Ontwikkelingen bij andere kennisinstellingen en partnerorganisaties ondersteunen en bevestigen deze koers. Ook zij kijken steeds vaker buiten hun eigen grenzen en zijn op zoek naar mogelijkheden voor kennisdeling, afstemming van onderzoeksprogramma's, vertaling van (landelijke) resultaten naar lokale en regionale context enzovoort.

Meer doen met Kennis heeft het afgelopen jaar concreet vorm gekregen vanuit het bestuur langs de volgende lijnen:

- Er zijn veelvuldige contacten geweest met de VNG, met name in het verlengde van de publicatie 'Kennis voor en van gemeenten'. VSO trekt samen met VNG Realisatie op bij de vormgeving van landelijke pilots en datahubs en is nauw betrokken bij de Expertisegroep Data Science waar veel VSO-leden aan verbonden zijn.
- We hebben daarnaast de contacten geïntensiveerd met Planbureaus en Rijkskennisinstellingen, met name PBL, SCP, RIVM en RVS, ook met het doel samen het leervermogen te versterken.
- In juni 2020 verscheen het rapport 'Versterking van de kennisinfrastructuur door een regionale schakelfunctie' van AEF. Dit is een publicatie in opdracht van de VNG waaraan de VSO door middel van deelname aan een begeleidingsgroep, interviews en focusgroepen heeft bijgedragen. Over de resultaten van deze verkenning van AEF is in een workshop tijdens het VSO-congres verder gesproken. Door het Rathenau Instituut is in november 2020 de publicatie: 'Stad zoekt toga; Universiteiten en hogescholen als structurele kennispartner voor gemeenten' uitgebracht. Eerder zijn gesprekken gevoerd samen met de VNG en het SIA (Nationaal regieorgaan praktijkgericht onderzoek) over een mogelijke rol van hogescholen in de inrichting van regionale schakelpunten. Met de VNG en Platform31 zijn vervolgens gesprekken gevoerd over deze regionale schakelfuncties en hoe deze zich zouden kunnen

verhouden tot een aanbevolen Centrum voor Decentrale Kennis (Als één overheid Slagvaardig de toekomst tegemoet! Studiegroep Interbestuurlijke en Financiële Verhoudingen, 10 september 2020).

- De VSO is aangesloten bij de initiatiefgroep van het Veluweberaad. Bij de initiatiefgroep zijn vertegenwoordigers betrokken van KNMI, RWS, PBL, RIVM, Deltares, Waterschappen, Ministerie I&W en BZK, ODH, GGD, provincies/IPO en gemeenten (VNG, VSO). Doel is om te komen tot een dynamische, opgaven-gedreven kennisinfrastructuur rondom vier opgaven in het fysieke domein: bodem en ondergrond, gezondheid en veilige leefomgeving, deltaprogramma ruimtelijke adaptatie en circulaire economie.
- Met het CBS zijn de contacten verder geïntensiveerd. Op strategisch niveau is besproken hoe de data en expertise van CBS breder benut en uitgevent kan worden, ook buiten de UDC's. Dit is nu geïmplementeerd. Ook werken we aan meer verbinding tussen (betere) CBS-producten en meer (VSO)-gemeenten, redelijk vergelijkbaar met de gezamenlijk data-inkoop. Het dashboard verhuizingen is daarvan een voorbeeld. De VSO verzorgt hier de rol van kennismakelaar.

Impact van de pandemie

2020 was een bijzonder jaar gezien de COVID-19-pandemie. Deze bijzondere omstandigheid heeft niet alleen zijn weerslag gehad op de planning van onderzoek bij de diverse onderzoeksbureaus, maar ook op de wijze waarop onderzoek is uitgevoerd alsook de inhoud van onderzoek. Daarnaast heeft de pandemie geresulteerd in veel nieuw (niet voorzien) onderzoek rond het thema corona. Positief is dat COVID-19 ook heeft geresulteerd in meer samenwerking tussen

partners, lokaal, in de regio en in den lande. Ten eerste bij de aanpak van problemen en gevolgen van corona, maar anderzijds ook - en daarmee samenhangend - op het gebied van onderzoek. Onderzoek naar de gevolgen van corona op velerlei gebied en de lessen die geleerd kunnen worden uit de aanpak. Lessen die veelal ook van waarde zijn voor de periode na corona. Dit alles heeft bij gemeenten extra capaciteit gevraagd. In een aantal gevallen heeft het ook geresulteerd in het doorschuiven van gepland onderzoek naar 2021 of zelfs het uitstellen van onderzoek tot nader orde. Enerzijds omdat het aan ambtelijke capaciteit ontbrak en/of omdat het moment van meten zich onvoldoende leende voor het voorgenomen onderzoek aangezien de gevolgen van corona de onderzoeksresultaten teveel zouden beïnvloeden.

Gevolgen van coronamaatregelen zijn er ook voor onze manier van werken en hoe we in het afgelopen jaar in verbinding stonden met onze directe collega's, mede VSO-leden en anderen binnen ons netwerk. Informele gesprekken worden als een gemis ervaren nu de meeste mensen digitaal vanuit huis werken en congressen en bijeenkomsten online zijn.

In 2020 zijn er weinig online-bijeenkomsten van de VSO geweest, vooral als gevolg van tijdgebrek. Niettemin werd het VSO/VNG congres georganiseerd op 25 juni en de platformbijeenkomst Statistiek & Datascience op 5 november. Beide online bijeenkomsten waren zeer succesvol.

Bijeenkomst bestuur en platformvoorzitters en - secretarissen

Het Platform Strategie & Bedrijfsvoering heeft in december een online presentatie georganiseerd op de jaarlijkse bijeenkomst van voorzitters en secretarissen van de VSO platforms en het bestuur. Ook de leden van het platform Strategie & Bedrijfsvoering waren

voor deze middag uitgenodigd. Spreker was dr.ir. Mariëlle den Hengst (Projectleider RTI-lab Politie) die het onderwerp 'Intelligence-led-policing' besprak op basis van meer dan 10 jaar onderzoek en ervaring. Om wat kennisdeling en breder netwerken betreft de daad bij het woord te voegen, waren bij deze sessie ook diverse relaties van buiten de VSO aanwezig waarmee het bestuur afgelopen jaar contact heeft gehad (VNG, Rathenau Instituut, Platform31, AEF en een tweetal ministeries). De middag was een week voor de heidag van het bestuur georganiseerd ter inspiratie en input voor het voorliggende jaarplan.

3.2 Platforms: terugblik en vooruitblik

De fysieke bijeenkomsten van de VSO platforms kwamen in 2020 geheel te vervallen. Wel werden er vooral later in het jaar enkele online-meetings georganiseerd. Tijdens het online VSO/VNG-Congres 'Meer doen met kennis!' op 25 juni namen vrijwel alle platforms het organiseren van een workshop voor hun rekening.

Platform BOS

In 2020 heeft platform BOS geen bijeenkomsten georganiseerd. Dit kwam door een combinatie van de coronacrisis en drukte door reorganisaties bij gemeenten van zowel de voorzitter als de secretaris van het platform. Begin 2021 heeft de kerngroep een overleg over thema's voor (online-) bijeenkomsten voor dit jaar.

Platform Economie

In 2020 is de vaste kern van platform Economie een keer online bijeengekomen. Er is gesproken over thema's voor platformbijeenkomsten in 2021, waarbij tevens wordt gezocht naar uitbreiding van de voorbereidingsgroep en vervanging van het voorzitterschap. De volgende onderwerpen zijn voorgesteld voor het nieuwe jaar: monitor brede welvaart, duurzaamheid,

benchmark met de VNG, de ondernemerspeiling, gezamenlijke data-inkoop en gebruik van een coronadashboard. Drie voorbereidingsgroepen zullen de thema's voorbereiden voor (online) bijeenkomsten in 2021. Bij het vaste agendapunt 'rondje langs de velden' is stilgestaan bij de impact van de coronacrisis op het economisch onderzoek bij de verschillende gemeenten.

Platform Leefbaarheid & Veiligheid

In 2020 is platform Leefbaarheid & Veiligheid niet bij elkaar geweest. Het was een gek en druk jaar waarin de platformleden andere prioriteiten hadden. Voor 2021 heeft de voorbereidingsgroep een aantal korte online bijeenkomsten op de planning staan, waarbij elke bijeenkomst één specifiek thema heeft.

Platform Statistiek & Datascience

In 2020 kwam dit platform op 5 november voor het eerst met een online meeting bij elkaar. Met bijna 100 deelnemers werd dit een groot succes. Op de achtergrond bleef de agendawerkgroep actief. In 2021 zijn twee online platformbijeenkomsten en een aantal POP-UP meetings gepland. George Timmermans, jarenlang toegewijd secretaris zoekt met ingang van 2021 een opvolger.

Platform Strategie & Bedrijfsvoering

Dit platform organiseerde een online bijeenkomst in december, in aanvulling op de jaarlijkse bijeenkomst van bestuur en platformvoorzitters en -secretarissen. Deze werd goed bezocht. In 2020 is de voorzitter van dit platform, Frank-Jos Braspenning, toetreden in het VSO bestuur. Er is een nieuwe voorzitter gevonden in de persoon van Daniëlle Fiolet, werkzaam bij de gemeente Utrecht.

Een mogelijk onderwerp voor een themabijeenkomst in 2021 betreft het eerder genoemde onderzoek van het Rathenau Instituut

onder gemeenten naar het gebruik van kennis. Hoe zorgen gemeenten ervoor dat ze over de kennis beschikken die nodig is om geïnformeerd beleid te kunnen maken?

Platform Wonen en Platform Fysiek

De platforms Wonen en Fysiek hebben afgesproken om in 2020 meer samen te werken in het organiseren van bijeenkomsten. In 2020 zijn er echter geen (online) platformbijeenkomsten geweest. Wel hebben de platforms samen met de VNG een workshop georganiseerd voor het eerste online VSO congres. Het thema was Datavoorziening Energietransitie Gebouwde Omgeving. In 2021 organiseren de platforms Wonen en Fysiek samen met platform Statistiek & Datascience en het CBS/VNG een webinar over het thema 'Energietransitie in het kader van meer datagedreven werken en verdere verbinding tussen onderzoek, informatie en beleid'. Andere thema's die verder in het jaar aan de orde kunnen komen zijn de Regionale Energie Strategie en de Monitor Brede Welvaart & Sustainable Development Goals die CBS heeft uitgebracht. In 2021 organiseren de platforms Wonen en Fysiek ook een workshop voor het tweede online VSO Congres.

POP UP

POP UP staat voor Platform Overstijgende Pop up Urban Pilots. Dit is een nieuwe vorm van kennisdeling en -ontwikkeling binnen de VSO. Een POP UP is een tijdelijke samenwerking van meerdere VSO-leden, eventueel aangevuld met vertegenwoordigers van andere (kennis)instellingen, die gezamenlijk een gemeentelijk relevant thema behandelen. Dit heeft een concreet, deelbaar resultaat, dat zeer divers kan zijn (een verkenning, productontwikkeling (prototype), lezing, werkwijze of workshop).

In 2020 zijn er geen POP UP's georganiseerd, maar is wel gewerkt aan de voorbereiding daarvan. In 2021 wordt de eerste POP UP presentatie gegeven door CityLab uit Eindhoven over crowd management. Twee andere POP UP initiatieven gaan over Tekst mining en de Energietransitie (in samenwerking met het CBS).

Gebruikersgroep Analyzer

Met het softwareprogramma Analyzer worden vragenlijsten gemaakt en data beheerd. In de gebruikersgroep Analyzer worden tips en ervaringen uitgewisseld. Een ander doel van deze groep is om gezamenlijk Analyzer te benaderen met vragen en verzoeken voor doorontwikkeling. In 2020 is de gebruikersgroep Analyzer niet bij elkaar geweest.

Gebruikersgroep SWING

Gebruikersgroep van SWING-beheerders komt in de regel twee maal per jaar bij elkaar. Er worden ervaringen uitgewisseld en nieuwe ontwikkelingen binnen SWING gedeeld. Bij de bijeenkomsten is ABF research, de ontwikkelaar van de software, aanwezig. Door corona is alleen de bijeenkomst in het najaar doorgegaan, online en met 24 deelnemers. Dit was tevens de laatste bijeenkomst met als voorzitter Feite van der Veen.

Werkgroep Bevolkingsprognose

Het doel van de werkgroep Bevolkingsprognose is het uitwisselen van kennis en ervaringen met software voor het maken van prognoses. Ook wordt kennis gedeeld over demografische en andere ontwikkelingen die van invloed (kunnen) zijn op de toekomstige ontwikkeling van de bevolking. De werkgroep komt normaal gesproken twee keer per jaar bij elkaar. In 2020 zijn de geplande bijeenkomsten van de werkgroep niet doorgegaan.

3.3 Websites

VSONet

Op de openbare website VSONet.nl wordt toegelicht wat de VSO doet en waarom. De platforms presenteren zich en er is een overzicht van alle deelnemende gemeenten en provincies. Op de pagina 'Samenwerking' staan (hyperlinks van) de organisaties waar de VSO mee samenwerkt op het gebied van onderzoek en beleid. Op VSONet worden regelmatig vacatures gepubliceerd.

VSO.Pleio

Pleio ('Plein Overheid') is het online samenwerkingsplatform voor alle overheidsorganisaties en bestuurslagen in Nederland. Het heeft 485.000 actieve gebruikers en 251 deelsites. De VSO heeft ruim 10 jaar een eigen deelsite op Pleio. Anno 2020 zijn de VSO-leden die toegang hebben tot VSO.pleio goed vertrouwd met het gebruik van VSO.Pleio. Er wordt informatie uitgewisseld, kennis gedeeld, discussie gevoerd en aangemeld voor (online) platformbijeenkomsten. Eind 2020 telde VSO.pleio 515 geregistreerde gebruikers die in totaal 12.000 keer de website bezochten.

Beleidsonderzoek Online

Beleidsonderzoek Online is een gezamenlijk initiatief ('E-journal') van de VSO met de Vereniging voor Beleidsonderzoek (VBO). Marcel Schroeten, onderzoeker van Kennispunt Twente en Joost Fledderus, adviseur Onderzoek & Statistiek bij gemeente Arnhem, zijn namens de VSO verbonden aan de redactie van Beleidsonderzoek Online. In het afgelopen jaar zijn er diverse artikelen, columns en boekbesprekingen gepubliceerd, waaronder een boekbespreking van Joost Fledderus.

3.4 VSO/VNG Congres 2020

Vanwege de coronacrisis besloot het bestuur om het VSO/VNG congres 'Meer doen met kennis' op 25 juni online te doen plaatsvinden.

Het plenaire deel werd voorgezeten door Geert Maarse, die met de gemeentesecretaris van Rotterdam in gesprek ging met de panelgasten Hans Mommaes, Onno de Zwart en Nart Wielaard. Het keuzeprogramma bestond uit twaalf workshops, aangeboden door gemeenten en samenwerkingspartners van de VSO zoals VNG/AEF, CBS, PBL en het Rathenau Instituut. Er namen in totaal 535 mensen deel aan dit eerste online VSO-congres. De workshops werden goed bezocht en ook na afloop werden nog opnames bekeken via de congreswebsite.

Uit de evaluatie kwam naar voren dat de deelnemers de onderwerpen en de samenstelling van het programma goed vonden. De interactiviteit bleek in de praktijk lastiger te realiseren dan gedacht. Hier wordt in het volgende online congres rekening mee gehouden.

4. Belangenbehartiging

4.1 Gedragscode voor Statistisch onderzoek

De voorbereidingen van de nieuwe gedragscode voor statistisch onderzoek zijn al gestart voordat de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) mei 2018 van kracht werd. Voor de leden van zowel MOA, VBO als VSO was duidelijk dat ten aanzien van de AVG het krijgen van meer houvast wenselijk is, bijvoorbeeld wie welke rol speelt in de AVG; hoe dient dit te worden vastgelegd en wat dient er precies te worden geregeld. Ook duidelijke regels over pseudonimiseren en anonimiseren van persoonsgegevens waren gewenst.

We zijn intussen een aantal jaren en vele versies verder, maar we naderen een ontknoping; de gedragscode kan maart 2021 formeel worden ingediend. Er is de afgelopen jaren een aantal keren overleg geweest met de Autoriteit Persoonsgegevens over de tekst van de code. Mede door personele wisselingen bij de behandelaars bij de Autoriteit Persoonsgegevens zijn de besprekingen een aantal keren herstart. In de tussentijd zijn ook aanvullende richtsnoeren vastgesteld, waarop de integriteitscode diende te worden aangepast.

VSO, VBO en MOA hebben als opstellers van de nieuwe Gedragscode deze techniek-onafhankelijk willen maken. Hier is wel een uitzondering op gemaakt, ingegeven door de maatschappelijke discussies over statistische passantentellingen waarbij gebruik wordt gemaakt van wifi of blue tooth signaal van randapparatuur die respondenten bij zich dragen.

Er is dan ook een Addendum toegevoegd aan de Gedragscode voor statistisch onderzoek 2021, met aanvullende regels voor statistische passantentellingen.

4.2 Databronnen

UWV-gegevens

Ook in 2020 heeft platform Statistiek & Datascience contact gehad met het UWV over de levering van GWU-cijfers per buurt.

Inkoop Integrale Regionale Inkomensgegevens

Al vele jaren betreft de VSO Integrale Regionale Inkomensgegevens van het CBS ten behoeve van haar leden. Ook in 2020 hebben we deze datalevering naar tevredenheid verzorgd voor in totaal 211 gemeenten.

Inkoop data Kinderopvang

In 2020 werd opnieuw de gezamenlijke inkoop van kinderopvanggegevens georganiseerd. Hiermee krijgen we informatie, zoals het aantal kinderen in de kinderopvang, de opvanguren en het aantal huishoudens dat gebruik maakt van kinderopvang, uitgesplitst naar diverse kenmerken zoals het type kinderopvang, huishoudenkenmerken en het inkomen van de ouders. De tabellen met data van het jaar 2019 zijn op gemeente-, wijk-, buurt- en provincieniveau aangeleverd door het CBS. In totaal hebben de 39 deelnemers aan deze data-inkoop de data van 66 gemeenten ingekocht.

4.3 Strategische contacten

De VSO werkt met verschillende partijen samen. Zowel vanuit het bestuur als vanuit de platforms.

VNG Realisatie

VNG Realisatie, onderdeel van de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG), ondersteunt gemeenten bij hun informatievoorziening en dienstverlening. Data-ontsluiting voor gemeenten is hierbij een belangrijk aandachtspunt, evenals ondersteuning bij meer data-gedreven te werken. De Data Science Hub van VNG Realisatie heeft samen met gemeenten de expertgroep Data Science opgericht. Daarin zitten data-scientists, onderzoekers en beleidsmedewerkers die hun kennis en ervaring delen. Ook inventariseren zij vernieuwende methoden en technieken. Zo kunnen goede ervaringen laagdrempelig met andere gemeenten worden gedeeld. Het platform Statistiek & Datascience en verschillende VSO-leden zijn hierbij aangehaakt.

Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS)

Het CBS heeft als taak om betrouwbare en samenhangende informatie te publiceren die inspeelt op de behoefte van de samenleving. Om die reden is een goede relatie tussen het CBS en de VSO van strategisch belang. Het CBS is bij alle platforms aangehaakt.

In de zomer van 2016 heeft CBS het initiatief genomen om de samenwerking met gemeenten te intensiveren in de vorm van zogenaamde CBS Urban Data Centers (UDC). Een UDC is een samenwerkingsverband tussen CBS en gemeente(n) waarbij de verbinding wordt gelegd tussen CBS-bestanden en -expertise met gemeentelijke bestanden, expertise en processen. Een UDC krijgt binnen een gemeente veelal ook een fysieke weerslag in de vorm van een gezamenlijke werkplek. In de praktijk is het maatwerk en

zijn er verschillende UDC's. Vanwege het al bestaande VSO-netwerk is er snel en makkelijk contact tussen de verschillende UDC's.

Nationale kennisinstellingen

Het afgelopen jaar hebben we nadrukkelijker de samenwerking opgezocht met de Rijkskennisinstellingen (RKI's). In de VNG-publicatie 'Kennis voor en van gemeenten' onderstrepen we het belang dat we als VSO hechten aan het verbinden en afstemmen van lokale kennis- en leerbehoefte met de kennis van de nationale kennisinstellingen. Door deelname van VSO aan initiatiefgroep Veluweberaad houden we vinger aan de pols waar we als VSO nationale en regionale kennisinstellingen met onze lokale kennis kunnen voeden en omgekeerd: waar kansen liggen om te leren van de expertise bij de RKI's.

Platform31

Kennis- en netwerkorganisatie Platform31 verbindt beleid, praktijk en wetenschap rondom actuele vraagstukken om te komen tot een aanpak waarmee bestuurders, beleidsmakers en uitvoerders direct aan de slag kunnen. Als VSO onderhouden we nauwe contacten met Platform31 op dossiers als de Regionale Schakelfuncties en trendverkenningen.

Overige partijen

De VSO werkt samen met de MOA, een vereniging van bedrijven en instellingen die zich bezighouden met Marketing Research en Marketing Intelligence, en de VBO, een brancheorganisatie van bureaus en instituten die beleidsonderzoek doen. De afgelopen jaren werd samen met deze beide organisaties gewerkt aan een gezamenlijke Integriteitscode in het kader van de AVG. Voor de leden van genoemde organisaties gelden vaak gereduceerde tarieven voor deelname aan elkaars opleidingen en congressen.

5. Organisatie

5.1 Leden

Per 1 januari 2020 telde de VSO 80 leden. Tijdens de ALV 2020 is het aspirant-lidmaatschap van de gemeente Vijfheerenlanden bekrachtigd. Ultimo 2020 ontving de VSO bericht van opzegging van de gemeente Capelle a/d IJssel. Per 31 december 2020 blijft het ledenaantal van de VSO op 80 leden.

In 2020 werd het leeuwendeel van de leden gevormd door gemeentelijke onderzoeksbureaus (66). Daarnaast zijn negen provinciale organisaties en vijf samenwerkingsverbanden van meerdere gemeentes lid van de VSO.

Qua inwoneraantal zijn de (samenwerkende) gemeentelijke onderzoeksbureaus als volgt onder te verdelen:

> 200.000 inwoners:	10 bureaus
> 100.000 inwoners, < 200.000 inwoners:	21 bureaus
> 50.000 inwoners, < 100.000 inwoners:	28 bureaus
< 50.000 inwoners:	12 bureaus

5.2 Platforms

In 2020 waren er binnen de VSO zeven platforms met de bijbehorende werkgroepen actief:

- Platform Beleids Onderzoek Sociaal (BOS)
- Platform Economie
- Platform Fysiek
- Platform Leefbaarheid & Veiligheid
 - Werkgroep Wijkmonitoring
 - Werkgroep Bevolkingsprognose
 - Gebruikersgroep Analyzer
- Platform Statistiek & Datascience
 - Gebruikersgroep SWING
- Platform Strategie & Bedrijfsvoering
- Platform Wonen

Meer informatie over de samenstelling en activiteiten van de platforms en de gebruikersgroep is te vinden op de website van de VSO.

5.3 Bestuur

Het bestuur van de VSO heeft een dagelijks bestuur, bestaande uit een voorzitter, secretaris en penningmeester, aangevuld met drie algemene bestuursleden. Ieder bestuurslid heeft een eigen takenpakket en fungeert als contactpersoon voor een platform. Op dit moment is de bestuurssamenstelling:

- Inge Bakker, voorzitter
- Harry ten Caten, penningmeester
- Hans van Hastenberg, secretaris a.i.
- Marco Bik, lid
- Frank-Jos Braspenning, lid
- Ton van Gestel, aspirant-lid

Mutaties

Janine Meesters was tot 1 oktober 2020 secretaris. Door haar vertrek bij de gemeente 's-Hertogenbosch, heeft zij haar bestuursfunctie neergelegd. Het bestuur is voornemens om op de ALV 2021 Ton van Gestel, gemeente Den Haag, voor te dragen als bestuurslid.

5.4 Ondersteuning

De VSO wordt administratief en organisatorisch ondersteund door Malta & de Keyzer. Gedurende 2020 was de ondersteuning van bestuur en platforms en de financiële ondersteuning in handen van Koen Berfelo.

Marieke den Os heeft met ingang van 2021 de volgende taken:

- ondersteuning van het VSO bestuur en alle platforms
- beheer, gebruikersondersteuning en ontwikkeling van de websites VSONet en VSO.pleio.

Debby Rikken, boekhoudkundig medewerker van Malta & de Keyzer, verzorgt met ingang van 2021 de financiële administratie van de VSO en ondersteunt de penningmeester.

5.5 Beroepscommissie

In het verlengde van onze gedragscode voor Onderzoek en Statistiek is in samenwerking met de VBO en MOA een beroepscommissie geïnstalleerd. Hierin hebben zitting:

- Onafhankelijk voorzitter: prof.dr. Margriet Overkleef-Verburg
- Namens VSO: dr. Gooitske Marsman, Coördinator Analyse en Intelligence bij de gemeente Helmond. Voor de functie van plaatsvervangend lid is momenteel een vacature.
- Namens MOA: de heer Ed van Eunen (voorzitter van de Keurmerk Controle Commissie – KCC) met als plaatsvervangend lid de heer Jo van Kruchten (Belastingdienst).
- Namens VBO: mevrouw Ineke Stoop (SCP) met als plaatsvervangend lid de heer Peter van Hoesel (voormalig directievoorzitter Panteia en emeritus hoogleraar Beleidsonderzoek EUR).

6. Financiën

In dit hoofdstuk legt het bestuur van de vereniging voor Statistiek en Onderzoek verantwoording af voor het gevoerde financieel beleid in het boekjaar 2020.

6.1 Balans

Bezittingen/Vorderingen			Schulden/Vermogen		
	1-1-2020	31-12-2020		1-1-2020	31-12-2020
Liquide middelen	€ 162.290,58	€ 189.689,54	Eigen vermogen	€ 163.338,62	€ 168.868,98
Kas	€ 650,00	€ 650,00			
Correctie eigen vermogen	540,35				
Debiteuren	€ 3.846,76	€ 0,00	Crediteuren	€ 3.791,00	€ 0,00
Nog te ontvangen	€ 18,10	€ 0,42	Nog te betalen	€ 216,17	€ 21.652,98
Totaal	€ 167.345,79	€ 190.339,96		€ 167.345,79	€ 190.339,96

Toelichting

Liquide middelen

De VSO beschikte in het begin van 2020 over drie bankrekeningen: Bij de Triodosbank een rekening-courant en een Internet Rendementsrekening en bij de ASN Bank een spaarrekening. De saldi per begin en einde boekjaar staan hiernaast vermeld. De Internet Rendements-rekening bij Triodos Bank werd in 2020 opgeheven, omdat voor deze rekening maandelijkse kosten in rekening werden gebracht, terwijl de VSO de rekening niet actief gebruikte.

Rekening	Saldo 01-01-20	Saldo 31-12-20
Triodos rekening courant	€ 93.119,43	€ 60.510,57
Triodos Internet Rendement	€ 10,28	€ 0,0
ASN Spaarrekening	€ 69.160,87	€ 129.178,97
Totaal	€ 162.290,58	€ 189.689,54

Kas

Het secretariaat houdt een aantal cadeaubonnen op voorraad. Deze zijn bedoeld als attentie voor sprekers tijdens (platform-) bijeenkomsten. Het kasbedrag staat gelijk aan de waarde van de cadeaubonnen op voorraad per 1 januari 2020 en 31 december 2020.

Debiteuren

Per 1 januari 2020 stond er voor een totaalbedrag van € 3.846,76 aan debiteuren open. Dit bedrag is in 2020 geheel geïnd. Op 31 december 2020 waren er geen openstaande vorderingen.

Nog te ontvangen bedragen

Begin 2021 werd de rente op de spaarrekeningen over het boekjaar 2020 ontvangen. Dit betrof een bedrag van in totaal € 0,42.

Nog te betalen kosten

Begin januari 2021 ontving de VSO van Malta & de Keyzer twee facturen die betrekking hadden op 2020. Het betrof een totaalbedrag van € 21.652,98.

Eigen vermogen

In de loop van 2020 nam het eigen vermogen toe met een bedrag van € 5.888,71. De toename betreft het voordelig exploitatiesaldo van 2020 dat werd toegevoegd aan het eigen vermogen.

Weerstandsvermogen

De inkomsten van de VSO bestaan uit de lidmaatschapsgelden die aan de leden in rekening worden gebracht. De VSO is een vereniging en derhalve niet gericht op het maken van winst of verkrijgen van andere inkomsten dan de lidmaatschapsgelden. De inkomsten worden aangewend om de doelen van de vereniging, kennisdeling en belangenbehartiging van de aangesloten leden, te bekostigen. Uitgangspunt bij de gezamenlijke data-inkopen is een kostenneutrale financiering.

Het vermogen van de VSO wordt ter financiering van incidentele of kortlopende activiteiten ingezet, maar dient in hoofdzaak als buffer om de continuïteit van de VSO ook voor de langere termijn te waarborgen. Het ratio weerstandsvermogen bedraagt 7,6 (zie schema). Dit houdt in dat de VSO een groot deel van het eigen vermogen vrij beschikbaar heeft en alle risico's ruimschoots gedekt zijn.

Risicoanalyse VSO

Dreigingen	Kans	Impact	Risicowaarde
Niet betalen contributie	klein	€ 84.000	€ 8.400
Niet betalen deelname data-inkopen	aanwezig	€ 20.000	€ 5.000
Ongedekte kosten Congres	wel eens voorgekomen	€ 10.000	€ 5.000
Totaal omvang risico's			€ 18.400
Beschikbare weerstandscapaciteit			€ 139.708
Ratio weerstandsvermogen			7,6

6.2 Jaarrekening 2020

Inkomsten			Uitgaven		
	Begroting	Rekening		Begroting	Rekening
1. Contributies			3. Projecten		
1.1 Contributies 2020	€ 84.000,00	€ 84.000,00	3.1 RIO	€ pm	€ 21.083,00
2. Bank			3.2 Kinderopvang	€ pm	€ 24.000,00
2.1 Rente	€ 40,00	€ 0,42	<i>Investeringsbudget</i>		
3. Projecten			3.3. Pilot POP UP Meeting	€ 3.500,00	€ -
3.1 RIO	€ pm	€ 21.109,24	3.3 Verspreiding Integriteitscode	€ 3.500,00	€ 3.811,51
3.2 Kinderopvang	€ pm	€ 24.000,00	3.3 VSO congres 2021	€ 30.000,00	€ 35.453,00
3.3 Overige data-inkopen	€ pm	€	3.3.4 Datascience samenwerking VNG	€ 2.500,00	€ -
			4. Netwerkorganisatie		
			4.1 Platform S&B	€ 1.565,00	€ 130,23
			4.2 Platform BOS	€ 3.662,00	€ -
			4.3 Platform Economie	€ 2.464,00	€ 241,85
			4.4 Platform Statistiek & Datascience	€ 6.566,00	€ 3.413,51
			4.5 Platform L&V	€ 2.613,00	€ 37,21
			4.6 Platform Wonen	€ 1.565,00	€ -
			4.7 Platform Fysiek	€ 1.565,00	€ -
			5. Websites		
			5.1 Hosting, techniek, onderst.	€ 12.000,00	€ 6.241,11
			5.2 E-journal, secretariaat	€ 850,00	€ 750,00
			6. Bestuur en ondersteuning		
			6.1 Algemeen	€ 1.400,00	€ 705,65
			6.2 Zaalhuur	€ 3.300,00	€ -
			6.3 Reiskosten	€ 450,00	€ 150,82
			6.4 PR, scholing, representatie	€ 500,00	€ 75,50
			6.5 Ondersteuning	€ 35.000,00	€ 26.963,72
			7. Bank		
			7.1 Bankkosten	€ 200,00	€ 163,80
			7.2 Correctie voorgaande boekjaar	€ -	€ 540,35
Nadelig exploitatiesaldo	€ 29.160,00		Voordelig exploitatiesaldo		€ 5.348,40
totaal	€ 113.200,00	€ 129.109,66	totaal	€ 113.200,00	€ 129.109,66

Toelichting

De jaarrekening 2020 laat zien welke baten en lasten de vereniging in het boekjaar 2020 heeft gehad en hoe deze zich verhouden tot de begroting. Hieronder worden enkele posten toegelicht.

Congres

Het geplande VSO-congres 2020 kon vanwege corona niet live gehouden worden. In plaats daarvan is een online congres georganiseerd. Malta & de Keyzer verzorgde de ondersteuning en de financiële afwikkeling. Hoewel deelname aan het congres kosteloos was, waren er wel inkomsten. De VNG verstreekte een subsidie van € 24.200,-. In totaal bedroegen de kosten voor het congres € 35.039. Het ontvangen subsidiebedrag is door Malta & de Keyzer al in deze kosten verrekend. In dit bedrag is bovendien het grootste deel van de locatiekosten voor 2022 al verrekend. Om hoge annuleringskosten in 2020 te voorkomen is een deal gesloten met de Jaarbeurs, waarbij de reservering van 2020 omgezet kon worden naar een reservering voor 2022 mits er vooruit betaald zou worden.

Data-inkoop

In 2020 werden RIO en Kinderopvang georganiseerd. De kosten hiervan worden kostenneutraal doorberekend aan de deelnemende gemeenten. Een klein positief exploitatieverschil van € 26,20 werd toegevoegd aan het resultaat.

Platforms

De begrote kosten voor de platforms bleven in 2020 onder de gestelde budgetten. De oorzaak hiervoor is vooral te vinden in het feit dat er minder bijeenkomsten werden georganiseerd als gevolg van corona. Het totaal van de platformuitgaven bedroeg € 3.822,80.

Ondersteuning

De post bestuursondersteuning bleef in 2020 binnen de begrote uitgaven, deels ook als gevolg van corona.

Exploitatiesaldo

Door het niet volledig benutten van de toegekende budgetten, met uitzondering van het Congres, is er in 2020 sprake van een positief exploitatiesaldo van € 5.888,71.

6.3 Begroting 2021

Inkomsten		Uitgaven	
Begroting		Begroting	
1. Contributies		3. Projecten	
1.1 Contributies 2021	€ 84.000	3.1 RIO	€ pm
2. Bank		3.2 Kinderopvang	€ pm
2.1 Rente	€ 50	<i>Investeringsbudget</i>	
3. Projecten		3.3 Pilot POP UP Meeting	€ 3.500
3.1 RIO	€ pm	3.4 Verspreiding Integriteitscode	€ 2.000
3.2 Kinderopvang	€ pm	3.5 VSO Congres 2021	€ 20.000
3.3 Overige data-inkopen	€ pm	3.6 Datascience samenwerking VNG	€ 10.000
		3.7 Professionalisering	€ 2.000
		4. Netwerkorganisatie	
		4.1 Platform S&B	€ 1.565
		4.2 Platform BOS	€ 3.662
		4.3 Platform Economie	€ 2.464
		4.4 Platform Statistiek & Datascience	€ 6.566
		4.5 Platform L&V	€ 2.613
		4.6 Platform Wonen	€ 1.565
		4.7 Platform Fysiek	€ 1.565
		5. Websites	
		5.1 Hosting, techniek en ondersteuning	€ 8.000
		5.2 E-journal, secretariaat	€ 850
		6. Bestuur en ondersteuning	
		6.1 Algemeen	€ 1.000
		6.2 Zaalhuur	€ 1.500
		6.3 Reiskosten	€ 500
		6.4 PR, scholing, representatie	€ 500
		6.5 Ondersteuning	€ 30.000
		7. Bank	
		7.1 Bankkosten	€ 200
Nadelig exploitatiesaldo	€ 16.000	Voordelig exploitatiesaldo	
totaal	€ 100.050	totaal	€ 100.050

Toelichting begroting

Contributie

Gezien het exploitatieresultaat van 2020 is er geen reden de contributie te verhogen.

Data-inkoop

Data-inkopen worden kostenneutraal uitgevoerd en zijn daarom als pm-post opgenomen.

Platforms

Sinds 2016 worden de platformbudgetten berekend op basis van het aantal te verwachten deelnemers aan toekomstige bijeenkomsten en de opkomst bij de eerder georganiseerde platformbijeenkomsten. Hoewel er door corona vorig jaar niet veel activiteiten hebben plaatsgevonden wil het bestuur graag de platforms stimuleren in 2021 de draad weer goed op te pakken. Inmiddels weten we uit ervaring dat activiteiten ook heel goed online kunnen plaatsvinden. Om die reden is dan ook niet aan het budget getornd en is wederom voor de platforms een totaalbedrag van € 20.000 opgenomen in de begroting.

6.4 Financiële ontwikkelingen 2020

De boekhouding van de VSO werd tot voor kort bijgehouden in een Excelbestand. Door de toenemende complexiteit, onder meer ten gevolge van de data-inkopen en de aparte budgetten per platform is in 2020 besloten de boekhouding te voeren in het boekhoudprogramma van Exact. De verwachting is dat deze manier van boekhouden nog efficiënter en daardoor voordeliger is.